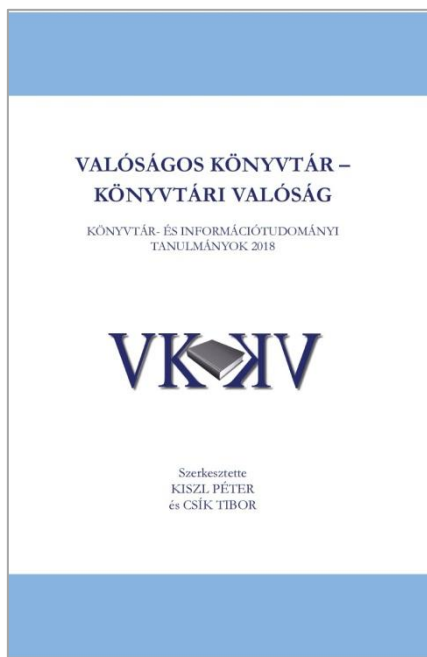

Valóságos könyvtár – könyvtári valóság: könyvtár – és információtudományi tanulmányok 2018

Valóságos könyvtár – könyvtári valóság : könyvtár- és információtudományi tanulmányok 2018 / szerk. Kiszl Péter : Csík Tibor. – Budapest : ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet, 2018. 383 p. ISBN 978-963-489-017-1

A téma iránt érdeklődők számára már nem jelenthet újdonságot az igényes kivitelű és valóban tudományos értékeket felmutató tanulmánykötet, amely immár négy év óta A Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódó konferencia sorozat harmadik köteteként tarthatunk a kezünkben.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Könyvtár-és Információtudományi Intézete, valamint a Könyvtártudományi Doktori Programja közös szervezésében létrejött esemény célját így fogalmazták meg a szervezők: „A konferencia célja, hogy lehetőséget adjon a könyvtár- és információtudomány aktuális, a szakmai közösség hazai és határon túli képviselőit egyaránt foglalkoztató kérdéseinek megvitatására, jelen esetben a

könyvtárak valós és virtuális szerepének, lehetőségének elemzésére, a könyvtárak információközvetítő és tudományos kutatómunkát támogató küldetésének több aspektusú problémafeltárására, jövőbeli feladataik széles körű vizsgálatára.”

Az első konferencia idején még talán nem gondolták a szervezők, hogy az esemény a legrangosabb könyvtártudományi konferenciává női ki magát napjainkra, és hogy a szakma képviselői nagy figyelemmel kísérik a kialakuló programot. Ez a kötet még az előzőeknél is jóval terjedelmesebb, hiszen majdnem 400 oldal. A kötetek szerkesztésében egységes elveket követnek a szerkesztők: a konferencia központi témájához kapcsolódó úgymond általános tanulmányok után az intézet és a doktori iskola tudományos eredményeit reprezentáló és bemutató tanulmányok sorakoznak külön fejezetekben. Az egyes egységek élén a konferencia levezető elnökének bevezetője nyújt rövid áttekintést a tanulmányokról, ezzel is könnyítve az érdeklődő olvasó helyzetét.

Kiszl Péter intézetigazgató előszavának az „Emberközpontú Könyvtártudomány” címet adta: számára egyértelmű, hogy a könyvtár- és információtudomány csak emberközpontú lehet, hiszen a könyvtár mindenkié. A könyvtárak rendszerező felügyelete és szolgáltatása nélkül a tudomány, a művelődés és a kultúra eredményei szétszóródnának. Ezt a gondolatot bővíti tovább **Sepsey Tamásné Vigh Annamária** (EMMI Közgyűjteményi Főosztályának volt főosztályvezetője) azzal, hogy egy ilyen konferencia ad lehetőséget a könyvtárak valós és virtuális szerepének elemzésére, és a könyvtárak információközvetítő és tudományos kutatómunkát támogató küldetésének problémafeltárására.

Az első általános fejezet a „Könyvtárak és platformok” címet kapta. **Fodor Péter** (Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, főigazgató) bevezetőjében a kö-

vetkezőkben összegzi a tanulmányokat: „Az előadások alapján készült tanulmányok teljes áttekintést adnak azokról a területekről, ahol a könyvtár támogatása nélkülözhetetlen. Ilyen a tudományos megismerés, a szellemi javak megőrzése és hozzáférhetővé tétele, a hit és a hagyományok átörökítése, a művelődés és a közösségépítés, a gazdasági jólét megteremtése, az oktatás és a tanulás.”

Ezt a fejezetet nem véletlenül jellemzi a sokszínűség, hiszen a kötet bevezetőjében többen is megfogalmazták, hogy a könyvtáraknak milyen változatosan kell az r5endkívül eltérő használói igényeket kielégíteni. A fejezet első tanulmánya mégis különleges, hiszen a magyarországi fordítástudomány létrejöttének könyvtári vonatkozásáról szól. Az Eötvös Lóránd Tudományegyetem fordító- és tolmácsolásához kapcsolódóan jött létre egy nagyon gazdag és egyedülálló könyvtári gyűjtemény. A ma már több mint ezer fordítástudományi szakkönyvet tartalmazó könyvtár létrehozásában pedig a tanulmány szerzőjének **Klaudy Kingának** (ELTE, egyetemi tanár) volt meghatározó szerepe. A professzor asszony tanulmányában a gyűjtemény történetének bemutatása mellett képet ad a Fordítástudományi Doktori program hallgatóinak könyvtárhasználati szokásairól is.

A könyvtárak megváltozott feladatai fokozottan érintik a nemzeti könyvtárakat. **Káldos János** (Országos Széchenyi Könyvtár – Országos Könyvtári rendszer projekt, szakmai vezető) dolgozatának „A (nemzeti) könyvtár állandósága és változása” címet adta, amely arra utal, hogy a digitális korban a könyvtár hagyományos feladatai (gyűjtés, feldolgozás, megőrzés, szolgáltatás) hogyan módosulnak, valamint hogy egy jelentős projekt végrehajtása milyen lehetőségeket és kihívásokat jelent a nemzeti könyvtár számára. Az OSZK vezetői által megfogalmazott stratégia legfontosabb elve a „kettős költözés”: egyrészt kifejezi a könyvtárnak mint helynek a megújulását, másrészt a gyűjtemény digitális térbe történő átköltözését. Ennek okán az OSZK is fokozott erőfeszítéseket tesz a digitális gyűjteményei gyarapítására, amelynek forrása többértű: digitális kötelempéldányok (e-kötelempéldányok), webaratás és egyéb önkéntes források. Az Országos Széchenyi Könyvtár a támogatással megvalósítja az Országos Könyvtári Platformot, amely a következő központi feladatokat fogja ellátni: közös katalógus, integrált ODR és nemzetközi könyvtárközi kölcsönzés, digitalizálási aggregációs rendszer.

Fehér Miklós (Országos Széchenyi Könyvtár Könyvtári Intézet, igazgató) „Tudomány, tudás – szerep és tevékenység” címre hallgató írásában azt fogalmazza meg, hogy a könyvtárosság legalapvetőbb küldetése a kulturális és tudományos kincsekben a boldogság megélése és átadása. Ez az a trend, amely a könyvtárosság jövőjét és szükségességét alátámasztja. A szerző természetesen szól a Könyvtári Intézet új cselekvési tervéről is, ahol elsősorban olyan tevékenységek végzését preferálják, amelyek abban segítik a könyvtárosokat, hogy a könyvtárat „boldogságház”-ként működtethessék a felhasználók örömeire.

Ramháb Mária (Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár, igazgató) tanulmányában hangsúlyozza, hogy a könyvtárak kulturális missziója nem támaszkodhat pusztán a saját gyűjteményére és nem állhat meg az épület kapujában. A *KönyvtárMozi* program – mely széles körű összefogással válhatott valóra – elsősorban a kistelepüléseken élők művelődését és szórakozását szolgálja. A 2015 óta futó projekt egyik nagy eredménye, hogy a magyar filmművészet alkotásai eljutnak a közönségükhöz, a másik pedig az, hogy jelentősen megerősödött ebben a programban a résztvevő könyvtárak közösségépítő szerepe.

A „Könyvtár, ami összeköt” tanulmány szerzője **Redl Károly** (Országgyűlési Könyvtár, igazgatóhelyettes) a 2011 óta működő ösztöndíjprogramról nyújt egy átfogó beszámolót. A „Könyvtár, ami összeköt – Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok együttműködése” program célja, hogy segítse a Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok szakmai együttműködését. A résztvevőknek lehetősége nyílik arra, hogy közelebbről megismerhessék a magyarországi könyvtári rendszert, kiemelten az Országgyűlési Könyvtár gyűjteményét, szolgáltatásait, de betekintést nyerhetnek jelentős hazai könyvtárak jó gyakorlataiba. A program nem titkolt célja az is, hogy a nemzetpolitikai feladatokkal összhangban a könyvtárak minél hatékonyabban mutassák be a magyar kulturális örökséget.

Nagy János Ádám cikke egy nagy múltú intézmény, az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem (OR-ZSE) különleges értéket képviselő gyűjteményén keresztül mutatja be egy integrált könyvtári rendszer bevezetésének lépéseit, nehézségeit és azokat az egyedi megoldásokat, amelyek sikerre vezették a projektet. **Nagy János Ádám** felhívja a figyelmet arra, hogy e páratlan gyűjtemény szambavétele és föltárása igazi kihívást jelent a tudo-

mány és a gyakorlat felől közelítő szakemberek számára egyaránt.

Az IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions – Könyvtári Egyesületek és Szervezetek Nemzetközi Szövetsége) a világ legnagyobb és legbefolyásosabb könyvtári szervezete küldetéséhez és alapértékeihez híven, erősíteni kívánja a könyvtárak társadalomban betöltött szerepét. Az IFLA nagy súlyt helyez az olyan normatív dokumentumok – mint például stratégiai terv, trendtanulmányok és szakmai irányelvek – kidolgozására, melyek jelentősen segítik a könyvtárak ügyét. Barátné Hajdu Ágnes – aki már másodszor is megválasztott tagja az IFLA vezetőségének számos jelentős törekvést mutat be tanulmányában (*Kompetenciafejlesztés – érdekérvényesítés: Eszközök és módszerek az aktuális IFLA stratégiákban*). A szerző a rendszeresen megújuló stratégiák legfontosabb elemének a folyamatos kompetencia fejlesztést, a könyvtáros egyesületek megerősítését és a nemzeti és nemzetközi programok segítségét tekinti, de fontos célja a szervezetnek a fiatal vezetők kinevelése is nemzetközi feladatokra.

A pénzügyi tudatosság előmozdítására indított, jelenleg is zajló magyarországi projekteknek számos kapcsolódási pontja van az ELTE könyvtartudományi oktatási programjaival. **Kiszl Péter** intézetigazgató végzettsége révén is elkötelezett híve a modern gazdasági és pénzügyi szemléletnek a könyvtáros képzésbe történő integrálásába, mert hamar felismerte, hogy a jövő könyvtárvezetőinek munkájában egyre inkább nélkülözhetetlenné válnak a vállalkozói és forrásszerzési ismeretek. „*A pénzügyi kultúra, vállalkozásfejlesztés, képzés: a könyvtár mint a gazdasági fejlődés egyik záloga*” című tanulmányban a szerző feltárja a magyarországi projektek kapcsolódási pontjait a felsőfokú könyvtárosképzés képzési és kimeneti követelményei (KKK) között, és ismerteti azokat az eredményeket, amelyeket az intézet ért el a vállalkozásfejlesztési jellegű stúdiumok képzésbe történő beemelésével. A **Kiszl Péter** által vezetett Könyvtár- és Információtudományi Intézet modellértékű kezdeményezései egyrészt előmozdítják a könyvtárak és a gazdasági szektor kapcsolatát, másrészt erősítik a könyvtárosok szerepét a vállalkozások fejlesztésében. Az, hogy erre a képzésre mennyire szüksége van a hazai könyvtáros szakmának mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy Magyarországon minden – jogász vagy közgazdász végzettséggel nem rendelkező – magasabb

könyvtári vezetőnek államháztartási és vezetési ismereteket nyújtó tanfolyamot kell elvégeznie.

Csik Tibor „*Könyvtár és oktatás: a könyvtárak oktatási szerepének kialakulása*” című tanulmánya azt a folyamatot vezeti végig, amelynek során az 1970-es évektől megújult a könyvtárak oktatási tevékenységének jellege és tartalma. Ennek eredménye lett az, hogy a könyvtári képzést az oktatás minden szintjén sikerült szervesen a tananyagba építeni, tehát az oktató könyvtár jelen van az óvodai neveléstől kezdve a doktori képzésig. Ehhez természetesen szükség volt a könyvtár szerepének átértékelésére a közoktatásban és a felsőoktatásban. A szerző kitér még a tanulóselvű könyvtári oktatásra is.

A kötet következő fejezete az intézet oktatói tollából született tanulmányokat tartalmazza. Az előszóban **Bényei Miklós** (Debreceni Egyetem, címzetes egyetemi tanár) a tíz dolgozatot a következőképpen összegzi: „*Többféle kérdést és többféle megközelítésben tárgyalnak, jóformán lefedik a szakma valamennyi területét, sőt az interdiszciplinaritás irányába is elmozdulnak. Mindazonáltal szembeötlő a digitális kultúra ...problémakörének kiemelkedő helye.*”

Az előszó írója nagyra értékeli az egyetlen történeti tárgyú témaválasztást. **Bíbor Máté** hajdani tanára és mentora, a közelmúlt egyik jeles régi könyves szakembere, *Soltész Zoltánné Juhász Erzsébet* előtt tiszteleg. A tanulmány az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet Könyvtárának adományozott gazdag hagyatékot tárja föl.

A több mint 20 éve, 1977-ben alapított Digitális Irodalmi Akadémia (DIA) első két évtizedét mutatja be tanulmányában **Tószegi Zsuzsanna**. A szerző – aki, mint a Neumann ház igazgatója a DIA működtetésében kiemelkedő szerepet játszott – hiteles tudósítója a millenniumi programok részét képező *Magyar Irodalom Háza és a Digitális Halhatatlannok Társasága* létrehozásának. Egy másik digitális gyűjteményről, a *Magyar Elektronikus Könyvtárról* (MEK) készített értekezést **Kosztjánné Mátrai Rita**, pontosabban annak a vakok és gyengénlátók számára hozzáférhető tett felületéről. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár kölcsönzési statisztikáinak elemzésével **Dippold Péter** (FSZEK Központi Könyvtár, igazgató) cikke bemutatja a közkönyvtári és szakkönyvtári funkciók különbségét és különböző aspektusokban vizsgálja a címben szereplő *Long Tail* jelenséget a könyvtári világban.

Kerekes Pál az elektronikus publikálás nálunk is fokozatosan elterjedő módozatát, az úgynevezett független publikálás („self-publishing”) lényegét fejti ki, és utal a vele kapcsolatos problémákra is. A szerző kifejti, hogy ennek a kiadói modellnek a lényege az, hogy a szerző maga menedzseli a könyv megjelenését, majd a későbbiekben a forgalmazását. Főleg a helyismereti-helytörténeti könyvtárosok számára kínál érdekes és jól hasznosítható olvasnivalót **Fodor János**, aki a saját kutatásaira támaszkodva a közösségi hálózatok új lehetőségeire irányítja rá a figyelmet. Az intézetnek a Facebook-jelenlétével kapcsolatos kutatása ugyanis azt az eredményt hozta, hogy a legsikeresebb bejegyzések nemcsak a térrel és az idővel kapcsolatosak, hanem olyan információ együttesek, amelyeket tovább is olvashatunk.

Németh Katalin a híres turkológus, orientalista **Hazai György** könyvtári hagyatékának online katalógizálását mutatja be. A tanulmány, a zömmel idegen nyelvű anyagot tartalmazó gyűjtemény köteteinek katalógizálása során felmerült kérdéseket számos példával illusztrálja.

Murányi Péter nagy tömegű anyagot sorakoztat fel abban a vizsgálatban, amelyben arra vállalkozik, hogy felmérje milyen a magyar könyvtár- és információtudományi folyóiratok bel- és külföldi feldolgozottsága. Természetesen a kritikai észrevételeit is megfogalmazza, amely egyaránt érinti a magyar és a külföldi adatbázisokat. A szerző javaslatokat fogalmaz meg azzal kapcsolatban, hogyan lehetne javítani a magyar nyelvű szakcikkek visszakereshetőségét és elérhetőségét.

Bognárné Lovász Katalin a „*Társadalmisítás és a könyvtárak*” című tanulmányában a *Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás* projekt keretében azt vizsgálja, hogy a megyei hatókörű városi könyvtárak hogyan próbálják olvasóikat megszólítani, bevonni a tervezésbe és a mindennapi tevékenységükbe. A társadalmi felelősségvállalás vállalati körben régóta elterjedt és szinte kötelezően alkalmazott gyakorlat. **Senkei-Kis Zoltán** tanulmányában egy új, a mestertagozaton oktatott Társadalmi felelősségvállalás kurzus keretén belül készített esettanulmányok elemzésén keresztül fogalmazza meg azokat a területeket, ahol megvalósulhat a könyvtárak társadalmi felelősségvállalása.

A kötet következő fejezete az intézet doktoranduszainak tanulmányait sorakoztatja fel **Tóvári Judit** (Eszterházy Károly Egyetem, ny. főiskolai tanár)

előszavával. Az első írás szerzője **Orbán Anita**, aki művészettörténeti témát dolgozott fel. *Divéky József*, a XX század egyik legtehetségesebb könyvillusztrátorának mutatja be Bécsben kezdődött tevékenységét. A tanulmány arra a kérdésre is igyekszik választ adni, hogy ebben a korszakban melyek voltak a Monarchia fővárosának művészeti képzéssel foglalkozó intézményei, kik voltak a legnagyobb hatású művészek valamint külön hangsúlyt helyez a kor nagy művészeti mozgalmi közül a vizuális művészek közösségének, a *Wiener Werkstättének* bemutatására. **Hubay Miklós Péter** a „*Könyvtári ontológiák és működésük a XXI. században*” című tanulmányában azt fogalmazza meg, hogy az információszolgáltatás területén a nagy keresőszolgáltatások felől jelentkező egyre nagyobb kihívással szemben a könyvtári világ a szemantikus web erőteljes alkalmazásával tud megfelelő választ adni. A dolgozat áttekinti azokat a fontos mérföldköveket, amelyek a könyvtártudományt és az informatikát a szemantikus web felé terelték az elmúlt 20 évben. Kapcsolódik témában **Vass Anna Johanna** tanulmánya, amely az adatok szemantikus web számára is olvasható új feldolgozási irányzatról, az FR modelleken alapuló új szabályzatról, a *Resource Description and Access-ről* szól. A kérdés aktualitását mi sem jelzi jobban, mint az, hogy az RDA fejlesztésével kapcsolatos szakirodalomban sokszor szerepel az a kifejezés, hogy a „katalógizálásban forradalom zajlik”.

A nyílt tudomány napjaink tudományos életének egyik legdivatosabb témája, de a könyvtár- és információtudomány művelőit is élénken foglalkoztatja. **Bilincsi Erika** tanulmányában megfogalmazza azokat a területeket, melyekben a könyvtárosok a kutatási folyamat során segíteni tudják a kutatókat a nyílt hozzáférés és a nyílt tudomány (beleértve a kutatási adatokat is) elveinek alkalmazásában és bemutatja azokat a könyvtári lehetőségeket (online tárhelyek, adatbázisok, keresőszolgáltatások), amelyek rendelkezésre állnak. A mesterséges intelligencia az utóbbi években a könyvtári szakirodalomban is nagyobb figyelmet kapott. **Winkler Bea** kutatásának középpontjában a mesterséges intelligencia könyvtári szakirodalombeli megjelenésének vizsgálata áll. A cikk írója két szakmai nagy adatbázisban végzett keresést és a kapott (300 publikáció) eredményt értékelte ki az általa felállított szempont alapján.

Kovácsné Koreny Ágnes tanulmányában arra a kérdésre keresi a választ, hogy mit jelent a „közösségvezérelt könyvtár”, mitől függ az, hogy egy könyvtár valóban az adott közösség meghatározó

központjává tud válni? A szerző az eddigi könyvtármodellek (pl. a brit szükséglet alapú könyvtár) mellé emeli be a Kanadában megszületett közösségvezérelt könyvtári (*community-led library*) modellt, és írja le elveit, fokozatait és működését. A szerző a modell egyik nagy erényének azt tartja, hogy a könyvtárak számára egy új, többlet eszköz a felhasználói közösséggel való együttműködéshez.

Sörény Edina a felsőoktatási könyvtárak szemszögéből (elsősorban a Nemzeti Közszerzői Egyetem Könyvtára) szemszögéből vizsgálja a webre kikerülő közgyűjteményi információk gyors elérésének lehetőségét, a „smart” eszközök és laborok kialakításának hatását a könyvtári szolgáltatásokra. Szintén a felsőoktatáshoz kapcsolódik **Nemes László** cikke, amely az egyre inkább tért hódító elektronikus oktatási formákról értekezik. A tanulmány összefoglalja az elektronikus tananyagok fajtáit, felépítési lehetőségeit és a könyvtárak szerepét az e-learning folyamatában. Kitér még a tanár és tanulók személyes és online jelenlétét feltételező *blended learning*, valamint a MOOC-ok (Massive Open Online Courses-Tömeges Online Nyílt Kurzusok) szerepére is.

Az ügyfélkapcsolati menedzsment (*CRM – Consumer Relationship Management*) egy nagyon egyedi, innovatív példáját mutatja be írásában **Juhász Éva**. A dél-koreai Hunday Motor Group leányvállalata a Hunday Card, amely banki szolgáltatásokat nyújt ügyfelei bizalmának erősítésére 4 könyvtárat hozott létre, ahova olvasókártyaként az ügyfelek hitelkártyái szolgálnak. A könyvtárak egyben közösségi térként is szolgálnak bárki számára, hiszen kávézó, kiállító terem is kapcsolódik a gyűjteményhez.

Az utolsó fejezet a „*Digitális bölcsészet*” címet kapta, és előszót **Fodor János** írt hozzá.

Az előszóban Fodor János részletes magyarázatot ad arra, miért került a kötetbe ez a fejezet, hogyan kapcsolódik a digitális bölcsészet az ELTE BTK KIK-hez. Egyrészt a 2017-ben az ELTE által alapított *Digitális Bölcsészeti Központ* szervezetileg és fizikailag is a Könyvtár-és Információtudományi Intézethez tartozik. Másrészt a könyvtártudomány és a digitális bölcsészet kapcsolata hagyományosan szoros. És bár a könyvtártudományi képzés nem nevezi magát digitális bölcsészetnek – hagyományosan informatika-közeli, bölcsészeti képzésként – jogosan vált a szerteágazó bölcsész-tudományi kutatások összefogására hivatott Köz-

pont bázisává. A *Valóságos könyvtár – könyvtári valóság* 2017-ben szervezett konferenciáján már külön *Digitális bölcsészeti szekció* néven jelentkezett. A konferencián számos előadás hangzott el, így bemutatásra került az 1989-előtti ellenzési kultúráról készült adatbázis, a hallgatóság részleteket tudhatott meg a készülő Magyar Filozófiai Tudástárral kapcsolatban. Három olyan kezdeményezés került bemutatásra, amely a szöveggel foglalkozó digitális bölcsészeti kutatások három különböző vetületét mutatta be. **Palkó Gábor** (Petőfi Irodalmi Múzeum) pedig az ELTE Digitális Bölcsészeti Központ egységesítő és segítő törekvéseit ismertette.

A fejezet első tanulmánya **Apor Péter, Bódi Lóránt, Horváth Sándor, Micsik András és Scheibner Tamás** a mostanra már jelentős tudományos hírnévre szert tett projektet mutatja be. A *COURAGE* – az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont koordinálásával program a kulturális ellenállás gyűjteményeinek közös adatbázisát hozza létre, lefedve az egykori szocialista blokk tagállamait. A felépülő adatbázis egyfajta meta-archívumként funkcionál és nagy segítség lehet a történelem, irodalom vagy művészeti oktatás területén, hiszen képes egyszerre multimediális tartalmakat megjeleníteni, illetve szabad, kreatív bejárást biztosítani a felhasználóknak.

Maróthy Szilvia „*Tudományos elektronikus szövegkiadások feldolgozása*” címet viselő tanulmánya a tudományos elektronikus szövegkiadásokkal foglalkozik. Bevezetőjében kifejti, hogy ezek a szövegkiadások csak ritka esetben állnak kapcsolatban a könyvtári rendszerekkel. Gyűjtésükkel, feldolgozásukkal a könyvtárak kevésbé foglalkoznak, így nagyon kevés tételt találunk. A tanulmányban a tudományos elektronikus kiadás definícióival, egy kiadás verzióinak ismertetésével, valamint a kiadástípus könyvtári szabványoknak megfelelő feldolgozásával foglalkozik.

A tudományos publikálásban a nyílt hozzáférés térnyerése újabb üzleti modellek megjelenését eredményezte, és olyan alternatív publikációs platformok megjelenését, amelyek felhasználják az új technológiákon alapuló interneten keresztül zajló olcsó kommunikáció és információcsere lehetőségeit. Az egyetemi könyvtárak eddig is részt vettek a hagyományos kiadói tevékenységben, de a nyílt hozzáférés elveinek elfogadása és közvetítése ezt a szerepüket nagyon sok esetben felerősítette.

Garamvölgyi László a nemzetközileg elismert és nagyon sok egyetemen, kutatóintézetben használt

nyílt forráskódú folyóirat-menedzsment rendszerének, az Open Journal System (OJS) az ELTE Egyetemi Könyvtárában történő bevezetését ismerteti. Az OJS nemcsak magát a publikálást teszi lehetővé, hanem képes arra, hogy a kézirat benyújtásától a megjelenéséig a teljes szerkesztési és kiadói folyamatot menedzselje. Az OJS népszerűségét és felhasználhatóságát az is bizonyítja, hogy több hazai egyetemi könyvtár és az MTA Könyvtára is ezt a felületet nyújtja kutatói számára. Összefoglalóan elmondhatjuk, hogy igazi szellemi élményben lesz része azoknak, akik kézbe veszik

ezt a kötetet és elolvassák az igazi tudományos igényvel készült tanulmányokat. Nemcsak a témák sokszínűsége és időszerűsége miatt, hanem a gondos szerkesztés és precíz kivitel miatt. Tudományos színvonalát jelzi a kötetnek, hogy minden írás DOI számot kapott.

Virágos Márta
tudományos főmunkatárs
(DE Informatikai Kar)